

**НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ
ДЕПАРТАМЕНТ „МУЗИКА“**

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Марияна Николаева Булева

(ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, катедра „Музика“)

за дисертационния труд на

доц. Георги Метев Петков

на тема:

**СКАТОВА ТЕХНИКА В ТВОРЧЕСТВОТО НА БЪЛГАРСКИТЕ
КОМПОЗИТОРИ ЗА ФОЛКЛОРНИ АНСАМБЛИ**

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

научен ръководител: проф. Елисавета Вълчинова-Чендова, д.н.

Изследователският обект на предложения дисертационен труд – скатовото пеене – е изключително интересен, обхващащ различни жанрови сфери, перспективен като поле за научни и творчески търсения и същевременно – недостатъчно проучен. Фактът, че за първи път този вокален феномен се превръща в централна тема на самостоятелно научно изследване, придава на разработката **оригиналност, значимост и актуалност**. Ценността на текста се изразява и в обстоятелството, че върху територията на разглеждания певчески маниер се пресичат всички професионални сфери на изява на доц. Георги Петков като композитор, диригент и педагог. В светлината на казаното дотук определям темата на дисертацията като истинско попадение и несъмнен теоретичен принос към осмислянето на един популярен певчески маниер, който има корени и в българския музикален фолклор.

Като първи по рода си, текстът предлага различни гледни точки към обекта, което обуславя естественото богатство на активираните предметните зони. Скат пеенето е обхванато като солово, групово и хорово изпълнителска практика; осмислено е в исторически, теоретичен и интерпретационен аспект; проследено е в широк географски периметър; проблематизиран е богат спектър от творчески практики; аналитичните и културологичните методи съжителстват със социологични подходи, интервюта, споделяне на личен опит; в процеса на авторефлексия е постигнато определено ниво на теоретично абстрахиране на емпиричните наблюдения; вложено е усилие за разработване на специализиран терминологичен апарат. Всички посочени в автореферата приноси са реални и успешно изведени на текстово равнище.

Първата глава на дисертацията отваря проблема към популярни и емблематични скат изпълнители от сферата на джаза, като вписва сред тях най-ярките български приноси. Музикалните илюстрации, които са достъпни чрез глобалната мрежа, правят прочита на този текст истинско музикално приключение. Впечатляваща е информацията за съвместното музициране на автора с Боби Макферин, предадено в текста с висок коефициент на информативност и с впечатляваща „живост” на изказа.

Глава втора, която тематизира явлението „фолклорен скат”, предлага многобройни идеи. Ценното е, че те провокират към размисъл професионалния читател. Сред тях ще открия: тезата за вродено скатово начало (обоснована през детското музициране); наблюдението върху вокални имитации на инструменти с функцията на отсвири; разглеждането на фолклорния скат като „похват за спонтанен безписмен обмен на мелодии, характерни за инструменталната народна музика” чрез „солфеж без ноти”; въведеният термин „интервокално фонирание”; идеята за фолклорния скат като слуховоподражателен метод в обучението на фолклорни инструменталисти.

Високо следва да се оцени глава трета, където авторът обхваща голямо количество хорови партитури от български композитори, като започва от първомайсторите в жанра. Несъмнено този дял от разработката е приносен – една своеобразна музикална енциклопедия през призмата на вокалната скатова техника.

В последната глава въз основа на музикалноаналитичен авторефлексивен подход Георги Петков предлага поглед към свои авторски творби, съдържащи техниката на скатовото пеене като активно присъстващо или основно композиционно средство.

Бих искала да извадя „пред скоби” един от най-интересните за мен раздели, който е позициониран като последен в глава втора: **„Постановъчни проблеми, свързани със звукообразуването и артикулацията и препоръки към диригентите, работещи със скатови партитури”**. Този текст по мое мнение се откроява с приносната си стойност. Първо, в него са налице сериозни наблюдения и обобщения върху вокалообразуването, артикулацията, върху специфичната роля на затварящите съгласни, чието озвучаване се оказва различно от логиката, която се търси при озвучаване на словесен текст. Второ, според намеренията на автора този раздел е посветен на диригентските подходи и методика на работа с хоров състав, но на практика (което се потвърждава и от подобрите примери) тук се усеща своеобразно спонтанно преплитане на композиторска мисъл и диригентски опит, които взаимно се мотивират и осветяват. На „видимото” теоретико-практическо равнище на текста това придава особена съдържателна плътност на всички наблюдения и обобщения. Но за читателя същият текст неочаквано „проговаря” и на още едно „невидимо” равнище – като „документ”, свидетелстващ за мисловната настройка на личността, в която се съчетават творец, диригент и педагог. Лично за мен именно този раздел от дисертацията достига до най-ползотворни резултати и показва в жив процес кристализирането на

теоретични и методически обобщения върху почвата на органичния творчески опит.

Публикациите са достатъчно на брой. Високо приносен е творческият компонент на дисертацията, отразен в справката с концертната дейност, която е респектираща по обем и значимост.

Считам, че разработката трябва да бъде публикувана в книга със CD приложение, което би било ярък принос за музикалната наука и творческа практика.

На основата на всички изложени дотук наблюдения и изводи давам своята пълна професионална подкрепа, като изразявам категоричната позиция, че на доц. Георги Петков следва да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“.

12 ноември, 2015 г.

Доц. д-р Марияна Булева